

Svenska kyrkan

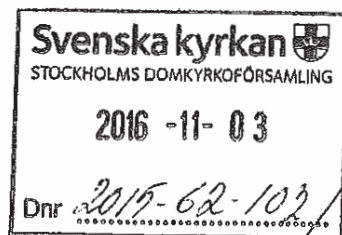
STOCKHOLMS
DOMKYRKOFÖRSAMLING

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION
STOCKHOLMS DOMKYRKOFÖRSAMLING
2016–2020

Antagen av Kyrkofullmäktige 2016-11-03

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION FÖR

Stockholms domkyrkoförsamling

STOCKHOLMS STIFT

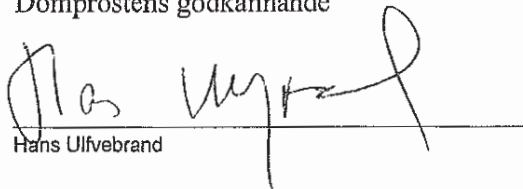
Ink 2016-11-10

Dnr 1510294/3512

Kyrkofullmäktiges godkännande

Else-Maj Einberg Falk

Domprostens godkännande

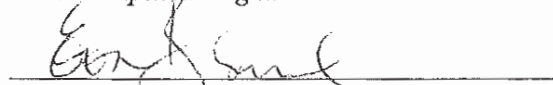

Hans Ulfvebrand

Domkapitlet i Stockholms stift utfärdar denna församlingsinstruktion att gälla till och med

2020-11-15

*Jag vill tillsammans med er dela glädjen,
stoltheten och nåden att få vara en del av en
kyrka som är just nu, som planerar framåt, som
har en god tradition i ryggen och allra mest:
en kyrka som talar tydligt om Jesus Kristus och
därför kan ha vidöppna dörrar utåt.*

På domkapitlets vägnar

Eva Brunne
Biskop

OMVÄRLDSBESKRIVNING

I begynnelsen var Stadsholmen. Och Stadsholmen var Stockholm. På denna lilla ö mellan Mälaren och Östersjön byggdes Bykyrkan på 1200-talet. 750 år senare är Stockholm en miljonstad, men i dess mitt ligger fortfarande Bykyrkan, Storkyrkan. Den står där som navet i Stockholms stift och hjärtat i Domkyrkoförsamlingen. Från den har impulser utgått som förändrat Svenska kyrkan och vårt lands historia, konst och kultur.

Idag omfattar Domkyrkoförsamlingen Gamla stan, Riddarholmen och Skeppsholmen samt nedre Norrmalm med gränser längs Klara sjö – Olof Palmes gata – Sveavägen – Kungsgatan – Birger Jarlsgatan – Nybroplan. På denna lilla yta samlas många centrala samhällsfunktioner:

- Stora delar av det offentliga Sverige genom t.ex. Kungliga slottet, riksdag och regering med departementen, Svea Hovrätt och Högsta domstolen.
- Ett rikt kulturliv genom t.ex. Operan, Konserthuset, Kulturhuset och ett flertal museer, privata, kommunala och statliga som t.ex. Nationalmuseet, Nobelmuseet och Moderna museet samt Svenska akademien och Musikaliska akademien.
- Ett mycket omfattande kommersiellt utbud genom bl.a. nationellt kända varuhus, gallerior och ett stort antal hotell samt två av stadens större mötesplatser; Sergels torg och Kungsträdgården.
- Landets största trafikknutpunkter för tunnelbana, pendeltåg, bussar och fjärrtåg; Centralstationen, T-centralen, Cityterminalen och inom några få år Citybanans mest centrala station.

I församlingen finns drygt 100 000 arbetsplatser. Upp emot en halv miljon människor passerar en vanlig dag genom församlingens geografiska område.

Geografiskt är församlingen med sina 5 500 invånare på en yta av 1,8 kvkm landareal i jämförelse med andra innerstadsförsamlingar att betrakta som en relativt stor och glest befolkad församling. Av befolkningen är 16 % 0-19 år, 66 % 20-64 år och 19 % är 65 år eller äldre. I jämförelse med Stockholms stad som helhet bor här en mindre andel barn och ungdomar men en större andel äldre. Enligt stadens prognoser kommer befolkningens åldersfördelning inte förändras nämnvärt fram till 2023. Av befolkningen är 24 % födda utomlands eller har två utrikes födda föräldrar, vilket är en något lägre andel än för staden som helhet. I jämförelse med staden som helhet har en större andel av befolkningen eftergymnasial utbildning, arbetslösheten är lägre, medelinkomsterna högre, ohälsotalen lägre och det ekonomiska biståndet markant lägre.

Antalet kyrkotillhöriga i Domkyrkoförsamlingen har de senaste fem-sex åren legat på ca 2900 personer vilket motsvarar att 54 % av de boende är kyrkotillhöriga. Döpta i procent av födda har sjunkit från 74 % år 2006 till 51 % år 2014. Andelen konfirmerade i andel av 15-åringar med minst en kyrkotillhörig förälder har däremot ökat från 17 % år 2000 till 27 % år 2014.

Församlingen har tre kyrkor, Storkyrkan som är Stockholms stifts domkyrka samt S:ta Clara kyrka och S:t Jacobs kyrka. Därtill finns tre kyrkor tillhörande icke territoriella församlingar i Svenska kyrkan: Tyska S:t Gertrud, Finska kyrkan och Slottskyrkan.

Församlingens kyrkor fungerar för många som en andlig rastplats där man stannar till för att sörja och dela sin oro med annan människa. Ofta är dessa engångsmöten som aldrig upprepas. Genom de fonder som Domkyrkoförsamlingen har fått ansvar att förvalta delas varje år miljontals kronor ut till behövande människor i hela stiftet.

Domkyrkoförsamlingen är via Stockholms stift en del av den världsvida kyrkan och en symbol för samhörigheten i stiftet. Som stiftets katedral är den platsen för präst- och diakonvigningar, biskopsmottagning och stiftssamlingar av olika slag. Storkyrkan har en särställning genom att den också fungerar som nationell samlingsplats i händelse av kriser och katastrofer, en tidlös plats för samhörighet.

Musiklivet i församlingen är sedan århundraden en institution i Stockholms kyrkliga och kulturella liv. Idag bedrivs musikverksamheten med stor bredd. Här finns den rika musiken till våra olika gudstjänster, körlivet med dess kombination av frivillighet och professionalism, de många återkommande serierna med orgelmusik och fri entré, barnkonserter och allsång, liksom de stora konserterna med kvalificerad repertoar från dåtid och nutid. Inom församlingen bedrivs också en kvalificerad seminarie- och utbildningsverksamhet inom ramen för Katedralakademin för att ge kulturell, intellektuell och andlig stimulans.

Stockholms domkyrkoförsamling ser det som sin uppgift att vara kyrka med och för alla de hundratusentals människor som dagligen vistas i församlingen men också för de 5 500 som bor inom församlingens geografiska område.

OMVÄRLDSANALYS

Nästan all kyrklig statistik visar sedan flera år en nedåtgående trend. Det finns lysande undantag från den nedåtgående kyrkostatistiken – domkyrkorna! Sverige delar denna erfarenhet med hela Västeuropa. Kyrkligheten håller på att lämna det tidigare, men på flera håll ännu bestående, synsättet att man praktiserar sin kyrklighet där man bor. Domkyrkorna har, tillsammans med några ytterligare stora och gamla kyrkor, blivit tydligare både som turist- och pilgrimsmål. I samspel med de ökade besöken har domkyrkornas inre liv förändrats. Där firas numera inte bara huvudgudstjänst och kyrkliga handlingar. Ett brett spektrum av kyrklighet, med kontaktytor mot kultur- och samhällsliv i bredaste mening, utvecklas ständigt. Domkyrkornas problem är inte att de är folktomma, utan att resurser saknas att på nya sätt gestalta Guds närvaro för dem som kommer. I det allt mer pluralistiska västeuropeiska samhället har katedralerna en unik position. De minner om människans ständiga sökande efter mening och om kyrkans ständigt pågående tolkning av kristen tro. Som förvaltare av kyrkans tradition kan katedralerna därför på ett naturligt sätt ge rum för dialog med andra religioner, gränsöverskridande kulturmöten och öppenhet. Dessa tendenser ser vi också ute i Europa där katedralernas roll som centrum för gudstjänstliv, spiritualitet och dialog blivit allt tydligare. Katedralerna är numera allt oftare en plats för fördjupning och inspiration för enskilda individer och församlingar, medan rollen av att vara en ”vanlig” kyrka blivit svagare. Allt detta har blivit mycket tydligt i Stockholms domkyrkoförsamling. Därför är arbetet med Katedralakademin av stor och långsiktig betydelse. Ett syfte med Katedralakademin är att transformera aktuell akademisk teologi till pastoralteologi för att förhoppningsvis stimulera människor att vilja och våga dela tro och liv.

Till domkyrkoförsamlingens verksamheter söker sig såväl personer bosatta inom församlingens område som besökare från fjärran kontinenter. Här möts den världsvida och den lokala kyrkan. Särskilt i Storkyrkan är detta påtagligt. Som i de flesta europeiska katedraler utgörs här en stor del av församlingen på söndag förmiddag av tillresta och tillfälliga besökare. Många av de återkommande gudstjänstfirarna är bosatta i andra församlingar. Storkyrkan har en roll att spela för de människor som söker sammanhang utan att vilja bli del av församlingsverksamhet eller verksamhetsgemenskap av mer traditionell typ. Det är en styrka för en församling att det går att fira gudstjänst utan att någon annan än Gud känner ditt namn, samtidigt som möjligheten till en nära församlingsgemenskap naturligtvis finns även i Storkyrkan. Detta ställer extra höga anspråk på den pastoral omsorgen men också på kompetens i bemötande och praktiskt hanterande av kyrkolokaler.

Stockholms domkyrkoförsamling måste också vara församling för de boende. Av statistiken framgår att församlingen är en socio-ekonomiskt välmående församling, men det finns också stora behov av diakonalt stöd för boende. Därför pågår ett arbete med att utveckla och fördjupa det diakonala uppdraget.

Vi måste också vara uppmärksamma inför förändringar eller händelser som kräver omedelbara insatser där kyrkan måste agera. Det kan t ex handla om yttre hot, händelser i vår omvärld eller nationellt. Samverkan med andra aktörer (föreningsliv, frivilligorganisationer, samfund osv.) kring akuta som strategiska insatser är då nödvändiga vilket ställer stora krav på snabbhet, flexibilitet och reflexion och goda kontaktnät. Här utvecklas lärandet i nära samverkan med olika parter, såväl inom som utanför kyrkan.

Att vara en församling med få medlemmar, kraftigt försämrade ekonomiska förutsättningar, liten förväntad befolkningsökning, höga driftskostnader och samtidigt räcka till för alla som vistas och verkar i församlingen ställer mycket höga krav på flexibiliteten, god förvaltning och pastoral omsorg. För allt detta arbete krävs finansiella resurser som församlingen inte själv för-
mår uppbåda. Idag kommer mindre än 20 % av församlingens totala intäkter från kyrko-
avgiftsmedel. Stockholms stift ger ett signifikant stöd till verksamheten. Även om församlingen
har ett ansträngt ekonomiskt läge, har den också samtidigt stora tillgångar, både materiella och
immateriella. Framtiden fordrar därför nya lösningar och en öppenhet för inomkyrklig samverkan.

Samtliga församlingar inom Norrmalm och Gamla stan har sedan relationsförändringen berörts
av minskad andel kyrkotillhöriga och därigenom minskade intäkter genom kyrkoavgiften.
Detta har lett till försämrade ekonomiska förutsättningar att upprätthålla den grundläggande
uppgiften. Därför har stiftsstyrelsen tagit initiativ till en översyn och remissarbete kring den
framtida församlings- och pastoratsindelningen. Remissarbetet pågår under hösten 2016.
Oavsett beslut kommer det krävas ett stort arbete i församlingen under de kommande åren för
att hitta bra och robusta verksamhets- och arbetsformer för ett långsiktigt ansvarstagande för
att vara kyrka i Stockholms city.

PASTORALT PROGRAM

Storkyrkan är stiftets domkyrka och församlingskyrka i Domkyrkoförsamlingen. Det är här den
söndagliga högmässan firas. De närmaste åren vill vi fokusera på utvecklingen av Storkyrkan
som katedral. Det innefattar en önskan om stärkt samverkan med stiftets församlingar och med
biskop/stiftskansli, men också med andra katedraler i Sverige och Europa. Storkyrkans tradition
som brobyggare för ekumenik och religionsdialog genom nätverksbyggande, förtroendeskapande
samtal och gemensamma programpunkter mellan katolska kyrkan och judiska församlingen
samt med muslimska företrädare är viktig att värna och fördjupa. Verksamheten fortsätter på
den inslagna vägen med fokus på gudstjänstliv, visningar och dramatiseringar, rikt musikliv
såväl liturgiskt som konsertant, dialog och vuxnas lärande om kristen tro.

S:t Jacobs kyrka har ett utmärkt läge vid Kungsträdgården. Verksamheten fortsätter så som skett
de senaste åren med att kyrkan hålls öppen med ett regelbundet gudstjänstliv, i veckorna på
svenska och på helgerna engelska och estniska. I S:t Jacobs kyrka erbjuder församlingen därtill
konserter och musikgudstjänster samt mötesplatser för kulturdiallog och fördjupning i kristen
tro. Under församlingsinstruktionsperioden vill vi utforska möjligheterna att skapa en "kyrka
för kyrkorna" i nära samverkan med Sveriges kristna råd och i synnerhet den ortodoxa kyrko-
familjen. Vidare vill vi arbeta vidare med det av stiftet initierade "Tag plats-projektet" och
tankarna på S:t Jacob som bl a ett besökscentrum för det kyrkliga kulturarvet.

I S:ta Clara kyrka bedriver Föreningen S:ta Clara kyrka (som är en självständig ideell förening
inom EFS) en omfattande verksamhet med tydligt diakonalt fokus enl. avtal med församlingen.
Under 2016 pågår avtalsdiskussioner med föreningen kring det fortsatta samarbetet.
Stockholms domkyrkoförsamling ser föreningens verksamhet som mycket viktig och angelägen
och vill verka för ett långvarigt och gediget samarbete mellan församlingen och föreningen.

Oavsett om du bor i Gamla stan eller kommer från andra änden av jordklotet skall du i Stockholms domkyrkoförsamling mötas av öppenhet, en tydlig känsla av Guds närvaro och kunna gå vidare ut i din vardag buren av ett hopp. Biskopens valspråk ”Gör inte skillnad på människor” är vägledande för vårt arbete. Kyrkans uppgift är att gå i Jesu efterföljd och söka Guds rike i vardagens nu. Därför behöver Domkyrkoförsamlingen ständigt vara i utveckling, i rörelse. Vi vill söka oss inåt mot trons mysterium och utåt i dialog. Genom bön och toner, samtal och tystnad inbjuder vi alla att söka det Heliga och finna Livets Gud som kommer oss till mötes i Jesus Kristus. Vi vill vara trogna det reformatoriska uppdraget både genom att tillvarata tidigare generationers erfarenheter och genom att vara villiga att lyssna, samtala, nytolka och omvärdera. Genom att bäras av traditionen söker vi nya uttrycksformer och vägar för att tydliggöra Guds närvaro i Stockholm idag.

Liksom alla församlingar i Svenska kyrkan har Domkyrkoförsamlingen en grundläggande uppgift som i sig består av fyra huvuddelar; att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Varken praktiskt eller teoretiskt går det att dra någon skarp gräns mellan dessa uppgifter; det är frågan om överlappande aspekter på kyrkans liv och uppdrag. Utifrån den grundläggande uppgiften har församlingen valt att låta arbetet präglas av fyra dimensioner: gudstjänst, kulturdiakoni, gästfrihet och dialog. Dessa fyra aspekter kan inte avgränsas från varandra eller likställas med en specifik verksamhet. Dimensionerna genomsyrar allt liv och all verksamhet i församlingen.

GUDSTJÄNST

Vi vill att gudstjänsterna skall vara en plats där livet gestaltas i rit, gemenskap och respekt för varje människas unika livsväg. Jesus Kristus möter då varje människa i den livssituation hon befinner sig. Eftertanke och reflektion möter under gudstjänsten mystik och stillhet, så att människan kan växa som en andlig varelse. Musiken och sången spelar en central roll som förmedlare av glädje och livskraft. Kyrkobyggnaderna i sig är ett uttryck för skapelsens oavslutliga bön inför Guds outsäglighet och påminner därför varje människa om att vi alla är satta att tjäna. Målet är att gudstjänsterna genom ord, toner och tystnad blir till kanaler för Guds sökande efter varje människa och människans längtan efter Gud.

UNDERVISNING

Som reformatorisk kyrka är det vår uppgift att ständigt skaka om, ifrågasätta och vidga perspektiven, med målet att kristen tro skall vara relevant för vår tid. Musik, film och konst hjälper oss människor att växa, eftersom de väcker vår längtan efter sammanhang. I toner, bilder och ord utmanas varje människa av gåvan att vara människa. Genom att låta sig berikas av vår kulturhistoria kan människan, oavsett geografisk, ekonomisk eller social bakgrund, växa på ett existentiellt plan. Församlingens utbildningsprogram vill bekämpa rädslan för det främmande, visa på vägar att låta tro byggas utan murar och väcka nyfikenhet för andra religiösa traditioner. I Katedralakademien, i samarbete med Mäster Olofsgården, men också i samverkan med andra församlingar, verkar vi för god och berikande undervisning för såväl barn, unga som vuxna.

Musiken samlar människor i kyrkan i en verksamhet med ofta låga trösklar. De otaliga mellanmänskliga kontakter som uppstår i och kring musikverksamheten blir till ett gott exempel på begreppet kulturdiakoni. Stockholms domkyrkoförsamling vill utveckla och stärka musikverksamheten under de kommande åren. Förebilden har vi i Jesus samtal med människor med olika uppfattningar skildrade i evangelierna.

DIAKONI

Diakoni kan beskrivas som kyrkans omsorg i Jesu efterföljd, uttryckt genom barmhärtighet och solidaritet i mötet med människor i utsatta livssituationer. Diakoni kan också beskrivas som gästfrihet. Det diakonala arbetet i församlingen präglas av direkt självvård, enskilda samtal, gediget arbete kring fondhantering, besök och gemenskap. Ett stort diakonalt arbete utförs också runt S:ta Clara kyrka och Plattan genom Föreningen S:ta Clara kyrka.

Församlingen förvaltar enastående kyrkobyggnader. Vi litar på att dessa rum med sin arkitektur, historia och miljoner människors böner bär. Till dessa rum kommer många som vill vara ifred, medan andra direkt eller indirekt vill få kontakt – gästfriheten innebär att vi låter alla dessa olika behov ta plats i rummen. Vi vill därför möta alla som stiger in i kyrkorummen med respekt, med intresse och med värme – enligt den gamla klosterdevisen att Kristus kommer på besök i varje främling som träder över tröskeln. Det innebär konkret att vi fortsätter att utöva professionellt värdskap för konserter, gudstjänster, föreställningar, guidningar.

MISSION

Mission är kyrkans grundläggande uppdrag och ska genomsyra hela församlingens liv och förhållningssätt. Genom att närmare tusen besökare dagligen strömmar genom våra kyrkobyggnader uppstår möten och dialog i vardagssituationer och i vanligt mänskligt umgänge. Därför behöver vi finna konkreta arbetssätt så att många naturliga möten kan äga rum mellan anställd personal, volontärer, besökare och turister. Om vi kan vara närvarande i alla våra dagliga möten med människor, öppnar vi för möjligheten att också vi själva förändras. Det är med denna bakgrund vi ser samarbetet med Katolska kyrkan och Judiska församlingen som självklart – tre heliga rum runt Kungsträdgården i dialog med varandra. Vi får dock aldrig slä oss till ro utan behöver fundera över nya mötesformer och hur vi kan erbjuda olika platser för gemenskap och samtal.

REGLER FÖR FÖRSAMLINGENS/PASTORATETS VERKSAMHET SOM DOMKAPITLET FÅR BESLUTA OM (57 kap 5 § KO)

GUDSTJÄNST

Firar församlingen/pastoratet huvudgudstjänst varje söndag och kyrklig helgdag?
(17 kap 3 och 5 § § KO och 37 kap 3 § p 1 KO)

☒ Ja

☐ Nej

Om nej – kommentera:

Frekvens av huvudgudstjänster i pastoratets församlingar (för ett pastorat ska domkapitlet i församlingsinstruktionen besluta vad som ska gälla beträffande huvudgudstjänster i församlingarna).
Antal:

Eventuell kommentar (förslag om minskning jämfört med innevarande ordning ska motiveras):

Firar församlingen/pastoratet regelbundet gemensamma gudstjänster med annan församling inom Svenska kyrkan?

☐ Ja

☒ Nej

Om ja – kommentera:

Firar församlingen/pastoratet huvudgudstjänst tillsammans med församling/ar i ett annat kristet samfund? (17 kap 7 § KO)

☐ Ja

☒ Nej

Om ja – i vilken utsträckning?

Används någon annan ordning än Den svenska kyrkohandboken i huvudgudstjänsten?
(17 kap 4 § och 18 kap 6 § KO)

☐ Ja

☒ Nej

Om ja – kommentera:

Enligt domkapitlet i Stockholms stift ska huvudgudstjänst med nattvard firas i varje församling/pastorat minst 24 gånger under ett kyrkoår.

Sker så i er församling/pastorat?

☒ Ja

☐ Nej

Om nej – kommentera:

TJÄNSTER

Stiftsstyrelsen har beslutat att det ska finnas minst fyra prästtjänster och en kontraktsadjunkt i församlingen. Domprosttjänsten ingår i de fyra prästtjänsterna.

Domkapitlet har beslutat att det ska finnas minst en kyrkomusiker som ska vara:

☒ Organist

☐ Kantor

BARNKONSEKVENSANALYS

Enligt kyrkomötesbeslut ska en Barnkonsekvensanalys ske vid församlingens/pastoratets alla övergripande, strategiska beslut.

Har församlingen/pastoratet gjort en barnkonsekvensanalys på församlingsinstruktionen?

☒ Ja

☐ Nej

Om nej – kommentera:

FÖRSAMLINGENS/PASTORATETS VERKSAMHET PÅ ANDRA SPRÅK ÄN SVENSKA

Redovisa kort församlingens/pastoratets verksamhet på de andra språk än svenska som behövs för att församlingen/pastoratet ska kunna göra sin grundläggande uppgift:

Regelbunden gudstjänst och församlingsverksamhet på engelska och estniska äger rum i S:t Jacobs kyrka inom ramen för International Church of Stockholm respektive Estniska evangeliskt lutherska församlingen i Stockholm. Medarbetare kan erbjuda själavård och gudstjänster på engelska, franska, lettiska. För finska hänvisas till Finska församlingen, och för tyska hänvisas till Tyska församlingen – båda inom tre minuters gångavstånd. För teckenspråk hänvisas till stiftets resurspersoner.

KONFIRMANDHANDLINGSPLAN

(gärna involverat i handlingsplan för dopuppföljning 0 – 18 år)

Enligt domkapitlets beslut ska en handlingsplan för konfirmandarbetet finnas.

Finns denna?

☐ Ja, handlingsplan bifogas

☒ Nej

Om nej – kommentera:

Stockholms domkyrkoförsamling är med sina 2 900 medlemmar en mycket liten församling. Det innebär att gruppen konfirmander i församlingen på årsbasis är mycket begränsad. För att skapa en så bra möjlighet för en god konfirmandverksamhet för församlingens ungdomar så att de kan hitta både större grupper och fler alternativ har ett samarbete med Sofia församling inletts. Sofia församling har ett aktivt arbete bland ungdomar från hela Stockholmsregionen inom Frys- husets ram. Detta samarbete kommer under hösten 2016 att utvecklas vidare, såväl pastoralt som strategiskt.

Varje termin erbjuds däremot konfirmandgrupper i stiftets alla församlingar flera utbildningskvällar i Storkyrkan med fokus på reformationen. Därmed bidrar Domkyrkoförsamlingen till stiftets gemensamma konfirmandarbete.

Domkyrkoförsamlingen lägger mycket resurser på vuxenundervisning inom ramen för katedralarbetet. Under påsknattsmässan döpts och konfirmeras ett antal vuxna från hela stiftet av biskopen.